

Beskyttelse og offentlighet

Bjørnar Olsen
Sjefredaktør

PÅ TV OG på film er fortellinger om justismord ofte enkle i sin moral: Den urettmessig dømte får sin oppreisning, mens anklagerne får sin straff. Som dokumentaren om «prestesaken» i denne utgaven viser (se side 150), er virkeligheten ofte langt mindre oppløftende: Rekken av ofre er lang, og vinnerne er få, om noen. Når vi publiserer den omfattende saken fra Glåmdalen, er det etter mange, og langt fra entydige etiske vurderinger.

Mange mener at en sak som har vært gjennom alle de rettslige instansene vi har her til lands, Gjenopptakelseskommisjonen inkludert, bør få ligge i fred. De peker på at vårt arbeid med saken betyr at den omtalte stedatteren ikke får lagt historien bak seg, altså en form for retraumatisering. Samtidig har både stedatteren og andre fortalt sin versjon av «prestesaken» til mediene ved flere anledninger, blant annet i Gunnar Ringheims bok *Det som ikke skulle skje* fra 2015. Det forteller både at interessen for saken har vedvart, og at offentlighetens lys i hvert fall til dels virker akseptert. Men viktigere er det at vår gjennomgang av etterforskningen og sakens mange dokumenter avdekker fundamentale svakheter i etterforskningen, i sakkyndighetsarbeidet og i kvalitetssikringen av dette arbeidet. Disse svakhetene kan ha bidratt til utfallet i saken. I så fall er det mer enn ett offer i dette sakskomplekset.

I noen tilfeller har vi valgt å anonymisere de involverte. Det vil likevel trolig være enkelt å identifisere disse aktørene for personene som kjenner saken godt. Andre personer igjen omtales med fullt navn i reportasjen, enten det er dommere, sakkyndige, vitner eller andre av rettens aktører. Dette er personer som må påregne omtale i offentligheten, og mange av dem har da også vært omtalt tidligere.

Flere av aktørene vil oppleve at de utsettes for kritikk, og Psykologtidsskriftet har hatt et ønske om å høre deres versjon av saken. Mange har imidlertid valgt å ikke la seg intervju, akkurat som flere har valgt å ikke bruke sin selvsagte rett til samtidig imøtegåelse av faktiske opplysninger (se Vær varsom-plakatens punkt 4.14). Deres mulige andre perspektiv på hendelsesforløpet er derfor ikke med i denne omgang.

At personer ikke vil uttale seg, kan ikke hindre debatt, kritikk og nyhetsformidling, heter det også i Vær varsom-plakaten. Her understrekes det også at pressen skal beskytte enkeltmennesker og grupper fra overgrep og forsømmelser fra blant annet offentlige myndigheter. Når vår gjennomgang dokumenterer svakheter i etterforskningen, og når sentrale aktører i retten i dag angrer på sine vurderinger, mener vi det er riktig å publisere den andre historien om prosessen mot presten. Selv om det oppleves vanskelig for mange av de involverte.